

Sygn. akt III AUa 920/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Antoni Sieklucki (spr.) SSA Elżbieta Czaja SSO Lucyna Szaśnik-Żmudziak (del.)	
---	--

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2021 r. w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 lipca 2020 r. sygn. akt VIII U 2823/18

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 920/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. /dalej jako: ZUS/ decyzją z dnia 16 października 2018 r. wydaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych / Dz. U. 2018, poz. 1270 ze zm./ oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2009 r. o emeryturach pomostowych /Dz. U. 2017, poz. 664 ze zm./ odmówił A. G. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji, powołując się na treść art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ustawy. Wskazał, że do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił okres zatrudnienia od 24 maja 1975 r. do 09 sierpnia 1975 r., to jest łącznie 2 miesiące i 17 dni.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uwzględnił okresów zatrudnienia od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku ślusarza, ponieważ ze świadectwa pracy nie wynikało, że

ubezpieczony wykonywał pracę pod ziemią. Brak było natomiast innych dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w tym okresie.

Nie uwzględniono także okresu zatrudnienia od 03 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r., ponieważ zatrudnienie przy remoncie kruszarki bębnowej na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń mechanicznej przeróbki węgla nie mogło zostać zaliczone do pracy wymienionej w punkcie 1 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19 grudnia 2008 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 15 listopada 2018 r. A. G., w którym wniósł o zmianę decyzji i ustalenie prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, że wykonywał prace w szczególnych warunkach w okresie od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku ślusarza pod ziemią, a także w okresie od 03 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S. K. w Z. na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń mechanicznej przeróbki węgla i wykonywał prace przy przeróbce mechanicznej węgla.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 30 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wnioskodawcy A. G. prawo do emerytury pomostowej od dnia(...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

A. G. urodził się w dniu (...) Na dzień złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury pomostowej, to jest 03 kwietnia 2018 r. miał ukończone 60 lat, legitymował się okresem składkowym w wymiarze 29 lat, 10 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i 6 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych, a także okresem 2 miesięcy oraz 17 dni pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca nie pozostawał w stosunku pracy.

W sprawie sporne pozostawało czy wnioskodawca legitymuje się wymaganym, co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, przy czym prace te musiałyby zostać ujęte również w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych.

A. G. pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r. na stanowisku ślusarza pod ziemią. Przedsiębiorstwo to zajmowało się budową szybów na potrzeby różnych kopalni na terenie kraju m. in. w B., J..

Wnioskodawca został zatrudniony w tym zakładzie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracodawca powierzył mu wykonywanie czynności w dziale (...). Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał w brygadzie montażowej, pod ziemią. Na zajmowanym stanowisku pracował przy budowie szybów pod ziemią, montażu i demontażu urządzeń. Szyby były budowane od poziomu zerowego do 1000 metrów pod ziemią. W czasie budowy, poszczególne brygady na bieżąco stawiały urządzenia do urobku. Urządzenia były dostarczane w częściach, następnie spuszczone i składane pod ziemią. Wnioskodawca wykonywał pod ziemią wszystkie czynności związane z montażem urządzeń, w tym taśmociągów. Jego bezpośrednim przełożonym był S. K..

A. G. w okresie od 01 lutego 2011 r. do 31 marca 2018 r. pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S. K. w Z. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Firma (...) zajmuje się utrzymaniem ruchu urządzeń mechanicznych służących do przeróbki węgla na terenie kopalni. W ramach prowadzonej działalności S. K. zatrudniał 1-3 pracowników, w zależności od ilości zleceń.

W okresie od 03 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. A. G. wykonywał pracę jako konserwator maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla.

Pracodawca powierzył mu wykonywanie powyższych czynności w związku z zawarciem umowy z (...) S.A. Oddziałem KWK (...) na roboty remontowe kruszarki bębnowej B. w Zakładzie (...) od 12 grudnia 2016 r. do 12 kwietnia 2017 r. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wnioskodawca wykonywał na terenie kopalni, na powierzchni, w Zakładzie (...). Jako konserwator maszyn i urządzeń wykonywał remont kruszarki bębnowej B., która służyła do kruszenia wydobywanego, surowego węgla. Maszyna ta pozostawała w ruchu, znajdowała się na terenie zakładu pracy. Na terenie zakładu znajdowały się dwie kruszarki. Pracowały one 24 godziny na dobę, w zależności od potrzeby kopalni.

W czasie remontu, podczas wymiany części, kruszarka była wyłączona. Wnioskodawca wymontowywał zabieraki, belki, osłony i zamieniał je na nowe. W tym czasie zachowywano pracę drugiej kruszarki. Następnie odwołujący przeprowadzał ruch próbny maszyny, wielokrotnie uruchamiając ją i wyłączając. W celu dokonania rozruchu maszyny zatrzymywana była pierwsza kruszarka i węgiel z taśmy był kierowany do remontowanej kruszarki celem weryfikacji jej działania. W okresie od stycznia do kwietnia 2017 r. rozruch remontowanej kruszarki był przeprowadzany kilkakrotnie przez wnioskodawcę, natomiast przed odbiorem maszyny rozruch trwał co najmniej 16 godzin. Wnioskodawca nadzorował proces przeróbki mechanicznej węgla.

Obowiązki wynikające z zatrudnienia A. G. wykonywał pracując po 8 godzin dziennie. Odbiór kruszarki miał miejsce w dniu 12 kwietnia 2017 r. Pracodawca opłacił składki na fundusz emerytury pomostowych za powyższy okres.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy, a także z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującego z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. oraz w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S. K. w Z. i aktach organu rentowego. Sąd ten obdarzył powyższe dowody wiarą w całości, wskazując iż zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Zachowane akta osobowe były przechowywane przez uprawniony podmiot, nie nosiły śladów podrobienia ani przerobienia. W aktach tych znajdowały się angaże, pisma pracodawcy, na podstawie których, w powiązaniu z zeznaniami wnioskodawcy i świadków, możliwe było ustalenie okresów pracy i zakresu obowiązków skarżącego.

W ocenie Sądu pierwszej instancji również zeznania świadków zasługiwały na obdarzenie wiarą w całości. Znajdowały one potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych przez organ rentowy oraz w postępowaniu przed Sądem, w tym przede wszystkim w aktach osobowych wnioskodawcy. Z zeznań tych, w ocenie Sądu Okręgowego, wynikało, że pozostając w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku ślusarza pod ziemią. Powyższe okoliczności poświadczył świadek M. Z., który pracował z wnioskodawcą w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 1973 r. do 2004 r. Zeznał on, że wnioskodawca wykonywał wszystkie prace pod ziemią. Wskazał również, że pracodawca nie wywiązywał się ze swoich obowiązków i nie ewidencjonował na bieżąco dniówek dotyczących ilości pracy pod ziemią.

Jak dalej wskazywał Sąd pierwszej instancji, świadek S. K. pracował z wnioskodawcą w Przedsiębiorstwie (...), pozostając w zatrudnieniu od 1978 r. do 2000 r. jako nadsztygar. Podał on, że wnioskodawca był jego podwładnym, pracował w brygadzie montażowej, która zajmowała się przebudową urządzeń górniczych, na dole, pod ziemią. Przez cały okres zatrudnienia pracował pod ziemią, w pełnym wymiarze czasu pracy i jako ślusarz wykonywał czynności związane z montażem albo demontażem. Prace te były wykonywane tylko pod ziemią. Urządzenia były dostarczane w częściach, były spuszczone do szybów i składane pod ziemią.

Z kolei, zeznając na okoliczność wykonywania przez A. G. pracy w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 r. S. K. zeznał, że rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej, której przedmiotem są usługi utrzymania urządzeń do przeróbki węgla. Przyznał, że wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w okresie od 03 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. Wskazał, że wnioskodawca wykonywał wówczas prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż z racji wykonywanych obowiązków i pełnionych funkcji, wskazani świadkowie mieli możliwość poczynienia bezpośrednich spostrzeżeń odnośnie rodzaju wykonywanych przez wnioskodawcę czynności, ich stałego i powtarzalnego charakteru. Zgodnie wskazywali, że prace wykonywane przez odwołującego miały stały i powtarzalny charakter. Świadczeni ci byli zatrudnieni na stanowiskach umożliwiających dokonanie spostrzeżeń co do rodzaju codziennych czynności pracowniczych A. G., a stałość i powtarzalność tych zdarzeń spowodowały, iż okoliczności świadczenia przez odwołującego pracy zostały przez nich zapamiętane na tyle dobrze, że mimo upływu czasu byli oni w stanie je odtworzyć. Z racji wykonywanych obowiązków pracowniczych świadkowie opisywali wykonywane przez niego czynności. Ich zeznania korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanym okresie. Sąd pierwszej instancji obdarzył również wiarą zeznania wnioskodawcy A. G., gdyż były zgodne z zeznaniami świadków i złożoną do akt sprawy dokumentacją.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy A. G. zasługuje na uwzględnienie. Wskazał przy tym, że stosownie do postanowień art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych /aktualnie t.j. Dz. U. 2018r., poz. 1924 ze zm./ prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast zgodnie z art. 49 prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt. 1-5 i 7 i art. 5-12 ;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Sąd Okręgowy wskazał, że z powyższych uregulowań wynika, że ustawa przewiduje dwa sposoby nabycia prawa do emerytury pomostowej: na zasadach określonych w art. 4 tego aktu albo na zasadach określonych w art. 49.

Jak stwierdził Sąd pierwszej instancji, w niniejszej sprawie bezsporna była okoliczność, że wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., ukończył 60 lat, na dzień 01 stycznia 2009 r. /data wejścia ustawy w życie/ udowodnił staż ubezpieczeniowy wynoszący powyżej 25 lat, rozwiązał stosunek pracy.

Z ustaleń dokonanych w toku procesu, w ocenie tego Sądu, wynikało natomiast, że A. G. będąc zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r., a więc ponad 15 lat, wykonywał prace

w szczególnych warunkach określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm./ określone w art. 50c ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, a więc prace pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach.

Z ustaleń w sprawie wynikało również, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. A. G. wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w załączniku numer 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku.

Według Sądu Okręgowego postępowanie w sprawie wykazało, że praca na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń mechanicznej przeróbki węgla odpowiadała pracy wykonywanej bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla oraz rud metali lub ich wzbogacaniu, wymienionej w wykazie prac w szczególnych warunkach w załączniku numer 1, pod poz. 1. Pod pojęciem określenia „prace bezpośrednio przy przeróbce surowców” należy rozumieć, wykonywanie czynności związanych z przetwarzaniem surowca lub produktów przejściowych w wyrób lub produkt finalny. Do prac wykonywanych bezpośrednio przy przeróbce można zaliczyć dostarczanie materiałów /surowców/ lub półproduktów do stref obróbki, ich przetwarzanie ręczne lub z użyciem narzędzi i odbieranie wyrobów ze stref obróbki. W ocenie tego Sądu praca wykonywana przez ubezpieczonego w okresie od 01 lutego 2011 r. do 31 marca 2018 r. odpowiadała przedstawionej powyżej charakterystyce pracy bezpośrednio przy przeróbce surowców. Ubezpieczony jako konserwator zajmował się nie tylko remontem i naprawą urządzeń służących do takiej przeróbki, ale brał bezpośredni udział w przetwarzaniu węgla w czasie rozruchu kruszarki.

Oznaczało to, zdaniem Sądu Okręgowego, że zostały spełnione wszystkie przesłanki do ustalenia A. G. prawa do emerytury w trybie art. 4 powołanej ustawy. Niezależnie od powyższych ustaleń, w ocenie Sądu Okręgowego, skarżący nabyłby prawo do emerytury również na podstawie art. 49 cyt. ustawy, albowiem przed 31 grudnia 2008 r. pracował przez ponad 15 lat w warunkach szczególnych w rozumieniu załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. pkt 2 załącznika – wykonując prace udostępniające i eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych, w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 marca 1985 r. do 11 listopada 2002 r., na stanowisku ślusarza pod ziemią. Na zajmowanym stanowisku pracował przy budowie szybów pod ziemią, montażu i demontażu urządzeń, co stanowiło rodzaj prac udostępniających i eksploatacyjnych związanych z urabianiem węgla.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz dyspozycji art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od przedmiotowego orzeczenia złożył pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 15 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych poprzez ustalenie prawa do emerytury pomostowej osobie nie spełniającej wszystkich warunków wymaganych do jej przyznania tj. osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ww. ustawy;
2. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 4 pkt 6 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z pkt 1 załącznika nr 1 do tej ustawy i uznanie, że prace remontowe przy kruszarce bębnowej stanowią „prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla”;

3. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 49 pkt 3 w zw. z art. 3 ust 1 ww. ustawy w zw. z pkt 2 załącznika nr 1 do tej ustawy i uznanie, że prace pod ziemią przy budowie szybów stanowią „prace udostępniające i eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych”;

4. naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych oraz w dniu wejścia w życie tej ustawy miał wymagany w przepisach okres pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy;

5. sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez uznanie, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania emerytury, w tym ponad 15 letni okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 w/w ustawy.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wskazał, iż wyrok Sądu pierwszej instancji jest prawidłowy, a zarzuty podniesione w apelacji bezzasadne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna i z tych względów podlegała oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji dokonał, co do zasady, prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu, rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w większości ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy, poza ustaleniami dotyczącymi pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w okresie od 03 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. Finalnie okoliczność ta nie miała jednak wpływu na trafność zaskarżonego orzeczenia.

Zaznaczyć należy, iż w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy przedmiotem sporu było prawo A. G. do emerytury pomostowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Emerytury pomostowe zostały wprowadzone do systemu ubezpieczeń społecznych przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych /tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 664, ze zm./, która weszła w życie w dniu 01 stycznia 2009 r. i dotyczą one ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. Zastąpiły one emerytury w niższym wieku przyznawane, na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze. Prawo do tego świadczenia było nabywane z reguły w niższym, niż wiek emerytalny, wieku, pod warunkiem wykazania piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Cechą charakterystyczną emerytur pomostowych, odróżniającą od emerytur w niższym wieku, jest ich przejściowy charakter.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5. przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych;

7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie zaś z treścią z art. 3 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich prace na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z treści powyższych przepisów wynika, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze /w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów/, kontynuowanie pracy w tych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 2 ustawy po dniu 31 grudnia 2008 r. oraz osiągnięcie wieku co najmniej 60 lat, w przypadku mężczyzn.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że wnioskodawca spełnił, wymienione w art. 4 pkt 1 -5 oraz pkt 7 ustawy, warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej, gdyż urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat; osiągnął wiek 60 lat, ma 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze i nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Błędnie natomiast, w ocenie Sądu odwoławczego, Sąd ten ustalił, że spełniony został warunek wymieniony w punkcie 6 art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Z materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania nie wynika bowiem, aby wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Jak słusznie stwierdził apelujący, praca na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń mechanicznej przeróbki węgla nie odpowiadała pracy wykonywanej bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla. Ubezpieczony w czasie zatrudnienia w okresie od dnia 03 stycznia 2017 r. do dnia 12 kwietnia 2017 r. nie brał w żadnym razie udziału w przetwarzaniu węgla. Nie można za taki udział uznać okresowego włączenia remontowanej kruszarki w celu sprawdzenia jej funkcjonowania.

Jednakże zaznaczyć należy, iż możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z pkt 6 art. 4 przewiduje art. 49 ustawy, według którego prawo to przysługuje osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała wprawdzie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, ale w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Oznacza to, że art. 49, w miejsce warunku z pkt 6 art. 4, wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy / tj. w dniu 01 stycznia 2009r./ warunek posiadania, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ustawa o emeryturach pomostowych zawiera definicję prac w szczególnych warunkach dokładnie określając cechy takich prac. Prace wykonywane w szczególnych warunkach zostały wymienione w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Umieszczenie danej pracy we wskazanym załączniku stwarza domniemanie prawne, że praca ta spełnia ustawowe kryteria kwalifikacyjne pracy w szczególnych warunkach. Błędem

byłoby jednak niezaliczenie, jako pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, pracy górniczej, o jakiej mowa w art. 11 tego aktu. Odpowiada ona definicji zawartej w art. 3 ust. 1 i związana jest z czynnikami ryzyka wymienionymi w ust. 2 tego artykułu. Ustawodawca wprowadził nie zamieścił jej w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, ale wskazana jest w treści samej ustawy, tj. w jej art. 11. Rezygnacja przez ustawodawcę z zamieszczenia pracy górniczej we wskazanym załączniku, wynikała z innego zabiegu legislacyjnego polegającego na odesłaniu do już funkcjonującej w porządku prawnym ustawowej definicji pracy górniczej zawartej w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Niewątpliwie praca górnicza jest to praca w szczególnych warunkach /tak zob.: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2017r. wydany w spr. I UK 472/16, Legalis nr 1715555/

A. G. spełnia powyższe przesłanki, gdyż w okresie od dnia 19 marca 1985 r. do dnia 11 listopada 2002 r. tj. przez ponad 15 lat pracował na stanowisku ślusarza pod ziemią, wykonując prace przy budowie szybów pod ziemią, montażu i demontażu urządzeń. Prace te wymienione są w art. 50c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako prace górnicze „pod ziemią i przy głębinieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów”.

W wyroku z dnia 21 listopada 2017r. Sąd Najwyższy uznał, że okres pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o jakim mowa w art. 11 pkt 2 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, podlega zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do emerytury pomostowej z mocy art. 49 w zw. z art. 3 ust. 1 tej ustawy. /tak zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2017r. wydany w spr. I UK 472/16, Legalis nr 1715555/.

Sąd Apelacyjny w całości aprobuje powyższe stanowisko Sądu Najwyższego.

Konkludując stwierdzić należy, iż Sąd pierwszej instancji nie naruszył art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz przepisów prawa procesowego w zakresie ustalenia, że wnioskodawca wykonywał przez ponad 15 lat pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów dotychczasowych oraz ustawy o emeryturach pomostowych. Tym samym prawidłowo ustalił, że A. G. spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej, a to oznacza, że apelacja kwestionująca te ustalenia, podlegała oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze i z mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.